

KONU : ALIŞTIRMA

Fiilimsi konusuna geçmeden önce, isim ve fiil kavramları çok iyi ayırtedilmeli ve sıfat, zarf sözcük türleri bilinmelidir.

İSİM (Ad) : Varlıkların ne olduğunu kavramamızı sağlayan kelimelere isim denir. İsimler –mek/-mak mastarlarını almazlar.
Ağaç, Zeytin, Kalem, Sürahi, Halı, Cami, Kale ...

FiİL (Eylem): Varlıkların yapmış olduğu hareket ve durumlara fiil (eylem) adı verilir. Fiiller –mek/- mak mastar eklerini alırlar.

Koş-, Üzül-, Görüş-, Oku-, Dinlen-, Sula- ...

* Bazı kelimeler hem isim hem de fiil durumunda olabilirler, bu tür kelimeleri cümledeki anlamına göre değerlendirmeliyiz.

Koleksiyon yapmak için **taş** topluyordu.
isim

Çok yağmur yağınca dereler **taştı**.
fiil

SIFAT (Ön Ad) : İsimlerin önüne gelerek onları niteleyen, belirten kelimelere sıfat denir. Sıfatlar bir ismin özelliğini gösterirler.

biten yol, **görünmez kaza,** **koşar adım**
Sıfat İsim Sıfat İsim Sıfat İsim

Sıfatlar birden fazla sayıda olabilirler ve mutlaka isimden önce yer alırlar.

Annem **uzayan, siyah** saçlarımı kesti.
Sıfat Sıfat İsim

ZARF (Belirteç): Fiillerin durum, yer, miktar ve zamanlarını gösteren sözcüklere zarf denir.

Koşarak geldi, **Bilmeden** döktü, **Üzülerek** döndü,
Zarf Fiil Zarf Fiil Zarf Fiil

Zarflar fiilden hemen önce olabildiği gibi fiilden çok uzak bir yerde de bulunabilir.

Gülümseyerek önünde duran adama **selam** verdi.
Zarf Fiil

Önünde duran adama **gülümseyerek** **selam** verdi.
Zarf Fiil

TÜRKÇE DERSİ

Aşağıdaki kelimeleri isim ve fiil türünde ayırarak yazınız. Kelime hem isim hem fiil olabiliyorsa iki kavramda yazınız.

Gül :..... Sarı :..... Ses :.....
Işık :..... Dal :..... Mars :.....
Kar :..... Kol :..... Tel :.....
At :..... Yan :..... Çiçek :.....
Fırlat :..... Karala :..... Elma :.....
Af: Yol: Kır:

TÜRKÇE DERSİ

Aşağıdaki cümlelerde yer alan sıfatları bulunuz örnekteki gibi sıfatı ve ismini gösteriniz.

Arkadaşım kendine **yen** **ayakkabı** almış.
sıfat isim

Pişmiş yemeklerin servisini birazdan yapacaklar.

Konuşmasında anlaşılmaz ifadeler kullanıyor.

Bahçede büyüyen çiçekler susuzluktan kurumuş.

Karadeniz yeşiliyle görülesi yerler arasında yer alır.

Tanıdık yüzlerle karşılaşmak yalnızlıktan kurtarıyor.

İshakpaşa Sarayı, görülecek yerler listesinde olmalı.

TÜRKÇE DERSİ

Aşağıdaki cümlelerde yer alan zarfları bulunuz örnekteki gibi zarfını ve fiilini gösteriniz.

Çocuklar **koşarak** evin önünden **geçtiler**.
zarf fiil

Annem, odamıza girip bizi uyandırdı.

Herkes mışıl mışıl uyurken biz sahilin yolunu tuttuk.

Yaz gelesi çocuklar tatilin keyfini çıkarıyor.

Elindeki işi bırakmadan dediklerimi yapmadı.

Pencereyi açar açmaz içeriye serin hava doldu.

Arkasına baka baka yanımızdan uzaklaştı.

ETKİNLİK

TEST

TÜRKÇE DERSİ

Aşağıdaki gruptan kelime seçerek -her kelime bir kez kullanılmalı- sıfatlar oluşturunuz.

Sıfatlar

oturmuş konuşan
öpülesi bitmez
katlanır
yıkılacak

İsimler

işler zihin
sandalye
bulaşık
papağan eller

.....

.....

.....

TÜRKÇE DERSİ

Aşağıdaki gruptan birer kelime seçerek zarflar oluşturunuz. (Her kelimeyi bir kez kullanınız.)

Zarf

Fiil

çekip gelirken
gideli iterek
konuşmadan
dolduğunda

koştı kapatmış
bağladı
bekliyoruz
oturdu açmış

.....

.....

.....

TÜRKÇE DERSİ

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili olan kelimelerin türünü (isim, fiil, sıfat, zarf) altlarına yazınız.

Yayılan inekler sineklerden rahatsız oluyordu.

Uyurken sürekli horlamasından rahatsız oldum.

Ağaçtaki olgunlaşmış meyveleri topladık.

Biliyorum sorduğun sorunun cevabını.

Gelişen olaylar ülkemizin geleceğini etkiliyor.

Kütüphaneci iade edilmiş kitapları kaldırdı.

Askerler bugün sürünüp enyelleri geçecekler.

Hiç konuşmadan ameliyatın sonucunu bekledik.

1. Aşağıdaki altı çizili zarflardan hangisi bir fiile, ek getirilerek yapılmıştır?

- A) Çocuklar bugün sahilde yürüyüş yapmışlar.
B) Arabayı yavaşça istediği yere park etti.
C) Elindekileri yere bırakıp amcasını kucakladı.
D) Ödevlerini bitirince çabucak evden çıktı.

2. Aşağıdaki altı çizili kelimelerden hangisi hem fiil hem de isim olarak kullanılabilir?

- A) Radyonun sesi bizi çok rahatsız etti.
B) Ben sabah erkenden dışarıya çıkacağım.
C) Komşularımız bize sıcak çorba getirdiler.
D) Aradığımız eşyaları yan dükkanda bulduk.

3. Aşağıdaki cümlelerde yer alan sıfatlardan hangisi bir fiile ek getirilerek oluşturulmuştur?

- A) Bodrum kattaki eski eşyaları hurdacıya verdik.
B) Yererince kuruyan naneleri ufalayıp poşetledik.
C) Duvardaki renkli resimleri çok beğenmişti.
D) Elindeki kağıdı kitapın arasına koydu.

Sabah yem bulmak için uçan kuşlar akşam olunca ağaçtaki yuvalarında dinlenmeye çekiliyorlar.

4. Yukarıdaki cümlede kökü fiil olan kaç tane kelime vardır?

- A) 4 B) 5 C) 6 D) 7

5. Aşağıda verilen cümlelerde kullanılan zarflardan hangisi fiilden oluşturulmamıştır?

- A) Araba çok yavaşken tekerlek parçaları zarar görmez.
B) Otobüse binerken yarın yapılacak yazılıyı düşünüyordu.
C) Havalarda soğuyalı pek fazla dışarı çıkmıyor.
D) Elinden geldiğince arkadaşlarına yardımcı olur.

6. Aşağıda verilenlerin cümlelerin hangisindeki altı çizili kelime, türü yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) Önemli olan duygu gerçek sevgiyi hissetmektir.
B) Ayrılırken yeniden görüşmek için sözleştiler.
C) Görünmez kaza denen şey herhalde buydu.
D) Bugün de bilindik işleri yaparak güne başladı.